

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VI. De impedimentis Matrimonij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

In posterioribus juribus magis declaratus, vel etiam correctus (quod certissimum est, de correctione Juris Civilis ex diuturna v. g. annorum absentia, mortem præsumentis, & ad secunda vota transitum concedentis) vel de casu quodam loqui, ubi tantum præjudicium non inferitur, si ad alia vota conceditur transitus. Quando autem moralis certitudo habeatur, si testes sufficientes de visu deponentes non adsint, ex pluribus circumstantiis à prudenti judicio Judicis Ecclesiastici dependet, & desumi potest.

§. III.

An & quo jure Matrimonium sit indissolubile?

Matrimonium semel legitime contractum indissolubile esse quoad vinculum, non quidem jure naturæ, sed jure naturali Divino, probatur etiam ex c. *Unico de voto in 6.* & ex Trident. sess. 24. de sacram. Matrimon. & ex Evangelista Mattheo, 19. exigente hanc indissolubilitatem, non tantum prolis generatione, sed vel maxime bonâ prolis educatione; omnimodam tamen indissolubilitatem consummati Matrimonij inter fideles baptizatos, præceptum Christi etiam probat, prohibentis Matth. 19. ne separet homo, quod DEUS conjunxit, & Marci 10. v. 11. absolute dicentis, adulterium committere, qui dimiserit uxorem, & aliam duxerit.

☛(O)☞

§. IV.

An & quibus modis dissolvatur Matrimonium ratum, & non consummatum.

Quod per professionem religiosam dissolvatur etiam quoad vinculum, ratum Matrimonium, nondum tamen consummatum, ex Tit. 32. prioris Libri Decret. patet; quod autem per dispensationem Pontificis matrimonium ratum, nondum consummatum, inter fideles dissolvi quoad vinculum possit, negant quidem multi, plures tamen, & communior affirmat, & ex praxi, ac factis Summorum Pontificum probatur, tum quod Matrimonium ratum non omnimodam insolubilitatem Christi cum Ecclesia significet, sed Christi cum anima tantum fidei, quæ sæpius per peccatum dissolvitur; prout habetur ex c. 1. *Debitum 5. de bigam. non ordinand.* tum quod indirecta in jure Divino dispensandi potestas videatur Pontifici necessaria ob bonum totius Ecclesiæ.

SECTIO VI.

De Impedimentis Matrimonij.

§. I.

De Impedimentis Matrimonij in genere.

Impedimenta Matrimonij sunt in duplici differentia, alia dicuntur impedientia tantum, quæ impediunt, quo minus licitè, non tamen quo minus valide

☉☉☉☉ 3

lide

lidè matrimonium contrahatur, alia dicuntur dirimentia, non quòd Matrimonium semel validè contractum, si illi superveniant, dirimant, sed quia impediunt, ne validè Matrimonium contrahatur. Talia impedimenta statuere, sive impediencia illa sint, sive dirimentia, inter fideles posse Ecclesiam, seu Summum Pontificem, ex justa causa, ex Trident. sess. 24. de sacram. Matrim. can. 3. & 4. patet, non quidem quòd immutare possit materiam, & formam hujus Sacramenti, sed quòd contractum humanum irritum faciendo impediatur, ne contractus talis sit Sacramenti hujus Materia; aut personas aliquas, ex justa causa inhabilet ad contrahendum Matrimonium. Et quamvis, seclusis Ecclesiæ constitutionibus, quilibet etiam Laicus Princeps, qui potestatem habet ferendi leges, impedimenta talia pro suis subditis constituere posset, cum matrimonium sit contractus civilis, eorum directioni, & potestati non minùs subiectus, quam sint alij contractus civiles, quia tamen ad dignitatem Sacramenti contractus hic inter fideles elevatus est, consequenter Ecclesia sibi reservavit impedimenta statuendi potestatem, ita tamen, ut consuetudo legitimè introducta talia juris Ecclesiastici impedimenta iterum abrogare possit.

§. II.

De quibusdam impedimentis Matrimonij contrahendi in specie, de quibus agitur in hoc Titulo.

Potissima Titulorum hujus Libri materia est, explicare impedimenta Matrimonij. Sunt tamen aliqua, de

quibus in Specie hoc Titulo mentio fit & quidem hoc in §. generalia quædam de impedimentis asseruntur. Primum quidem quòd unius etiam testimonium de illicito concubitu, qui affinitatis radix est, non persona aliqua, habito, affinitatis impediatur, quòd minùs validè matrimonium cum hac persona ab eo contrahi possit, qui in secundo saltem gradu sanguineus est, illi, qui illam copulam habuit cum persona tali c. p. terea. 12. h. t. & c. super eo. 22. de testibus quia in tali casu agitur de peccato mundo, ad quod unius etiam testimonium (cæteris paribus) sufficit, modò talis, ut testis, deponat, & non tantum denuntiet; juret etiam; & non tantum de auditu deponat; nec sit vitiosa persona.

Secundò si fama sit impedimenti inter eos, qui contrahere volunt, innotuerit, & fama plenè probetur in publico judicio, vel notoriè de ea constet, sufficit ea ad impediendum Matrimonium contrahatur. c. Cum in ius. 27. nisi contraria probatio, quæ contrariam hanc assertur, fortior sit probatione famæ, & hanc elidat. c. l. de V. famam. Ad quam elidendam additur etiam juramentum Contrahentium contra famam negantem, ut hos consanguineos esse, si tamen per Judex, personas tales esse, quæ ad probandum admitti possint, cujus vitio res hæc permittitur.

Tertid, quòd lite pendente super pro re Matrimonio, illicitè quidem contrahatur, qui lite taliter pendente contrahatur, si tamen postmodum appareat, nullum fuisse prius matrimonium, potest & de

bet in hoc secundo suo matrimonio permanere, qui lite pendente taliter contraxit, leparandus tamen ab hac posterius ducta, si pro valore prioris matrimonij pronuntiatum fuit, prout colligitur ex c. *Cum in Apostolica* 18. h. t. neque enim à jure Canonico sola litis pendencia super priore matrimonio impedimentum dirimens est, quamvis prohibeatur talis contrahere, ob periculum peccati, quod potest subesse, si prius matrimonium validum esset.

§. III.

De Impedimento erroris personæ.

ERror circa substantiam personæ, jure naturæ reddit matrimonium irritum (ob defectum consensûs in hanc personam, circa quam substantialiter errat) sive error hic sit antecedens, sive concomitans, cum ille contractum matrimonij cum hac determinata persona faciat involuntarium; hic verò concomitans error facit contractum cum hac determinata persona saltem non voluntarium, auferecens positivum consensum in hanc determinatè personam, qui tamen requiritur. Quod si tamen error sit tantum circa qualitates personæ, cū qua quis contrahit, putans ex errore nobilem illam, divitem, formosam &c. cum tamen plebeia illa tantum sit, mediocrius, vel etiam nullarum divitiarum, & pulchritudinis &c. quamvis error talis det causam contractui, & ex dolo contrahentis proveniat, non irritat quidem, nec invalidum facit Matrimonium cum tali errore, & per dolum alterius contractum, cum taliter contractum Matrimonium tantum involuntarium sit secundum quid, circa

qualitates aliquas accidentales, quæ tantum habent per modum alicujus causæ impulsivæ; potest tamen per accidens fieri, ut nullum taliter contractum Matrimonium sit, si scilicet qualitas, circa quam erratur, expresse apponatur per modum conditionis, cujus incuitu in matrimonium tale consentiat alter; expresse asserens, se non consenturum, nisi conditio talis subsit. Et secundo si error circa qualitatem redundet in errorem personæ. Prout pluribus explicant Theologi morales, qui videri possunt.

§. IV.

De Impedimento Matrimonij orto ex cultûs, sive religionis disparitate.

Disparis cultûs, & religionis censetur illud matrimonium, quod à fidei baptizato, cum infideli non baptizato contrahitur: esse autem hanc cultûs disparitatem impedimentum dirimens matrimonij, jure Ecclesiastico introductum, ita ut nullum sit tale Matrimonium fidelis baptizati cum infideli non baptizato, communissima praxis Ecclesiæ docet, ex traditione Apostolorum, in vim Legis obligante, quibus videbatur inconveniens, à fidei contrahi Matrimonium, quod non est Sacramentum. Quod si verò persona Catholica cum hæretica contrahat, illicitè quidem facit (nisi iusta dispensatio, vel communissima praxis, & recepta consuetudo, ubi hæretici cum Catholicis permixti vivunt, uti fit in nostris partibus septentrionalibus, licita talia faciat) si sine perversionis periculo, & liberorum in hæresi educandorum conditione contra-

trahantur) validum tamen est illius (cæteris paribus) matrimonium.

§. V.

De dispensatione impedimentorum matrimonii.

In impedimentis, jure naturali, vel divino matrimonium dirimentibus, propriè dispensare, nec Summus Pontifex potest, cum inferior non possit legem Superioris tollere; in impedimentis tamen, solo jure Ecclesiastico matrimonium dirimentibus, potest dispensare Summus Pontifex, validè quidem etiam sine justa causa, non tamen licitè sine justa causa, prout probat ratio superioritatis in lege propria dispensare potentis; ordinariè tamen sine speciali à Summo Pontifice concessa licentia, dispensare in his non potest Episcopus, nisi extraordinaria necessitas cogeret, quæ moram non pateretur, cum in tali casu non videatur sibi reservasse dispensandi potestatem Summus Pontifex. Communiter autem plures referuntur causæ, ob quas dispensari potest à Pontifice, Prima est extinctio gravis discordiæ, & gravium scandalorum evitatio. Secunda est, quando non reperitur in ea vicinia matrimonium æquale, nisi cum consanguineis, vel affinibus. Tertia est conservatio amplissimarum opum, vel illustris sanguinis in eadem familia. Quinta merito petentium, &c.

SECTIO VII.

De mutua coniugum obligatione quoad cohabitationem, alimentorum præstationem, liberorum educationem, & de obligatione conjugum ad debitum conjugale.

§. I.

An teneantur conjuges simul cohabitare, & mutuo sibi præstare alimenta, & qua sit obligatio conjugum ad alendos & educandos liberos?

Quod simul ut plurimum habitare teneantur conjuges, non tantum in eadem domo, sed eadem etiam mensa & thoro utentes, patet ex c. 1. & 2. de conjug. leprosis. & ex c. 2. de conjug. si uxor teneatur sequi virum, tanquam caput familiæ, domicilium mutantem, ubi in pactis matrimonialibus aliter cautum esset, aut sine periculo gravi sequi non posset; vel certè longam peregrinationem instituentem sine magno incommodo comitari non posset, respiciendo contractum matrimonium vagari vir acciperet, ad quod uxor infirma non se obligavit, &c.

Teneatur etiam vir ordinariè uxorem, & familiam alere, quia dotis fructus ideo percipit, nisi uxor à viro sine bona culpa, aut justâ causâ discedat, aut dos promissa quidem, soluta tamen non sit. Dicitur tamen ordinariè, si enim potest